Ekelöf "tecknar sina drömmar" vill skriva sin självbiografi

◇ FRÅN SITT HUS I SIGTUNA ser Gunnar Ekelöf långt över sjön, horisonten ligger i höstdimma, landskapet är dolt och förklätt på samma sätt som i hans nyss utgivna diktsamling "Sagan om Fatumeh".

— Ända sedan skoltiden har jag varit intresserad av orientalisk mystik, säger diktaren. Fatumeh var profetens älsklingsdotter — kvinnan i min diktsamling har möjligtvis existerat: hon är en sammansmältning av det som varit. En mystisk bild gjord av hoplånade drag.

◇ DIKTSAMLINGEN utspelas i 1000-talets Östrom, den sammanlänkande gestalten är en åldrande kvinna, som är mer och mer utsatt för dödens tanke men som upplever den inre kärlekens kraft. Kvinnan är också till stor del författaren själv, en bild av hans inre verklighet.

— Jag är en försvinnande del i världsaltet, säger Gunnar Ekelöf. I en dikt jag skrivit tidigare finns det en förklaring till min uppfattning om jaget:

En värld är varje människa, befolkad/
av blinda varelser i dunkelt uppror/
mot jaget konungen som härskar över dem.
I varje själ är tusen själar fångna...

— Jag uppfattar det mänskliga psyket som opersonligt, som fångat i ett världshav, i ett samhälle som hon inte kan påverka. Man består av flera — man kan lära känna sig själv i stora drag — men det återstår något oförutsett...

◇ GUNNAR EKELÖF anser att vi är ensamma, ingen kan lära känna oss:

Du sörjer din ensamhet/
Därför/
riktas alla de ensammas ögon/
mot dig, ensamma,

— Kärleken är ett självändamål, säger författaren. Det finns ögonblick då kongruensen mellan människorna är stor. Dessa ögonblick har skiftande karaktär: en folkmassa har en samfälld linje, två människor på gatan kan ha det. Kännedomen om andra, samverkan med andra kan man endast ha i stora drag.

Den svåra ensamheten

Särskilt den svenska ensamheten är svår, säger Gunnar Ekelöf. Många människor — även unga — har ingen att byta ett ord med, ingenstans att gå. Jag trivs med att vara utlänning, säger författaren. Jag har svårt för det svenska klimatet.

Han har i dagarna återvänt från Sydfrankrike och omedelbart började han besväras av en luftrörsinfektion, hans hosta plågar honom ständigt.

— När jag är utomlands är det som om folk lyfte något av min börda. Han tänker tillbaka på Paris, där man överallt kan hitta någon som vill prata, som vill vara med, där folk fortfarande tycks ha tid för varandra.

◇ SEDAN TJUGOTALET har han ofta rest till Paris och till Sydeuropa.

— Som lyriker är jag bunden vid språket, säger han. Mina dikter skriver jag ofta när jag vaknat, jag tecknar ner mina drömmar. Jag drömmer i ord, ibland drömmer jag musik.

Dikterna i den senaste diktsamlingen har komponerats kring ett orientaliskt radband.

Radbandet är en förkristen uppfinning, kulorna är uppdelade i grupper som fogas samman av heliga symboler, berättar han.

Ormhuvudet är en höghelig symbol som redan funnits i minaurisk kultur och även på andra håll i Europa. I Sverige hade vi husormen, tomtormen.

— Apollon kallades den pythiske — för att han besegrat ormen och upptagit den i sig.

Ekelöf anser att myten kan bli ett begrepp.

— Dikten och mytologin har gått vetenskapen i förväg, vetenskapen har bestyrkt deras upptäckter.

— Vi vet mera varifrån vi kommer än vart vi går, säger han. Finns det någon mening med livet? Det gäller i alla fall att förvalta sitt pund anser han.

Fler läser, men . . .

Gunnar Ekelöf har varit lyriker i fyrtio år. Hans dikter är översatta till de flesta europeiska språk — nyligen kom "Opus Incertum" i en översättning till tjeckiska. Nobelpristagarinnan Nelly Sachs har översatt en del utvalda dikter till tyska. Trots all den uppskattning den store diktaren ständigt får tvivlar han på om han verkligen är känd.

— Även om flera läser i dag än förut, är procenten mindre, mänskligheten har vuxit, säger han. Man läser för snabbt.

◇ EN DIKTSAMLING ligger färdig på hans skrivbord men han är inte säker på att han vill ge ut den.

— Nu skall jag skriva en självbiografi. Jag har väntat i det längsta, men nu skall det bli av.

Gunnar Ekelöf öppnar dörren till sitt arbetsrum och återvänder till sitt skrivbord, trots sjukdomen, trots trötthetеn, beredd att ge andra drömmar som skingrar vardagens tyngd.

EVA VEJDE